

monogràfic

Model educatiu Coresponsabilitat de famílies i educadors i treball en xarxa amb les administracions, altres e

Un model educatiu que situa la

Meritxell Cañadas i Marta Martínez

L'etapa de 0 a 3 anys té una importància educativa cabdal per al futur d'un infant. Escoles bressol, espais familiars, educadors/es... poden compensar mancances, reforçar estímuls positius i complementar la tasca de la família en un moment crític del creixement d'un nen o nena. Diferents estudis consignen que és en aquests anys quan el cervell és més permeable.

Una bona atenció educativa en aquest període garantirà el desenvolupament futur de totes les capacitats del nen o nena. Socialment, una comunitat que assegura recursos educatius adequats per atendre els infants més petits afavoreix la plena igualtat d'oportunitats.

Els canvis dels models socials i familiars, amb la plena incorporació de les dones al mercat laboral, han incrementat la demanda per socialitzar i educar els infants en edats primerenques, enfront de la pèrdua d'espais naturals de socialització i de la xarxa familiar com a espai natural de suport. Aquesta nova realitat ha suposat un repte per a administracions públiques, entitats i famílies.

El model de Fundesplai

Fundesplai, com a entitat compromesa amb la infància, fa anys que treballa en aquest àmbit. El model d'actuació de Fundesplai en la franja d'edat de 0 a 6 anys està basat en la participació i coresponsabilitat de famílies i professionals, la centralitat de l'infant, la inclusió i el treball en xarxa amb les administracions públiques.

Pel que fa a la participació i coresponsabilitat, des de l'entitat s'entén l'educació dels més petits com una competència compartida

Descoberta. Els infants descobreixen el seu entorn més proper (pati, jardí, escola bressol...) mitjançant l'ajut d'un educador/a, i a poc a poc aprenen a ser més autònoms i a construir la seva personalitat. FOTO: A. VALLE

Educació personalitzada. Nenes i nens adquireixen capacitats i interessos, perquè puguin fomentar al màxim

entre famílies i agents educatius. Per tant, aquesta relació és una condició indispensable per tal d'assolir coherència i eficàcia en tot procés educatiu, un procés obert, democràtic i arrelat a la nostra cultura.

A més, es considera el nadó i infant com un subjecte de ple dret, tal com queda reflectit a la Convenció dels Drets dels Infants, una persona amb sensacions i percepcions

pròpies que la fan ser única i, per tant, centre de totes les actuacions.

Una de les característiques irrenunciables del model és la inclusió, és a dir, fer possible que totes les famílies puguin accedir a aquests serveis. Aquest és un dels eixos transversals de la tasca de Fundesplai, i esdevé possible gràcies a la col·laboració amb les administracions públiques i les famílies.

Diferents espais educatius

Aquest model d'atenció a les famílies amb infants de 0 a 6 anys es concreta en la gestió integral d'escoles bressol, serveis de suport al migdia, espais familiars i de joc i casalets d'estiu.

Cadascun d'aquests espais té unes característiques pròpies. Així, les escoles bressol permeten fer un enfocament educatiu glo-

bal amb infants i famílies o més centrat en l'àmbit alimentari d'adquisició d'hàbits, si la intervenció és solament al temps del migdia.

Pel que fa als espais familiars i de joc, són àmbits d'educació no formal on adults i infants de 0 a 6 anys comparteixen jocs, experimenten i creixen relacionant-se i compartint experiències amb altres famílies amb la partici-

pació d'un professional. Així, mentre nadons i infants juguen, l'educador/a dona suport a les famílies en la cria de fills/es i s'afavoreix la interrelació i socialització.

Finalment, els casalets d'estiu són l'adaptació dels tradicionals casals per a infants més grans adaptats a les necessitats educatives i lúdiques dels nens situats a la franja dels 0 als 3 anys.

Entrevista a: **Carme Cols**, mestra, experta en petita infància i creadora d'elsafareig.org

"Les escoles haurien de ser petites ciutats i el pati, la plaça"

sivament la conquesta de la seva autonomia i que té la necessitat de donar sentit a tot el que fa.

Vostè ha estudiat molt la incorporació dels elements naturals en els aprenentatges dels infants...

En contacte amb la natura i els seus elements és possible conèixer, descobrir, apropiat-se del que esdevé significatiu. Les propostes que presentem a elsafareig.org són projectes oberts que junt amb els infants i pares hem anat construint. La natura ens proporciona camins per trobar l'art, la música, matemàtiques... Mil llen-

guatges que descobrim, amb tots els sentits.

Quina importància tenen la participació i el joc per als infants petits?

El joc és bàsic per cultivar la curiositat i aprendre al llarg de tota la vida. Però l'infant juga si té condicions de seguretat i salut físiques en un ambient on trobi una bona alimentació, descans i higiene personal. Condicions afectives i emocionals que compartides en xarxa de relacions humanes poden ser molt positives. Els serveis per a la petita infància han d'estar molt atents per escoltar demandes d'infants i famílies.

Considera que els esforços en aquest àmbit contribueixen a la igualtat d'oportunitats?

Els serveis a la petita infància han de facilitar espais que facin possible la pedagogia de l'escolta, de l'acolliment de les necessitats dels més petits. Avui hi ha respostes puntuals, però són invisibles moltes famílies de cultures molt diverses que necessiten espais i àmbits en què es trobin bé infants, professionals i famílies. Hi ha molt per fer i cal plantejar nous serveis. No pot ser tenir tants espais tancats sense compartir. Les escoles

haurien de ser petites ciutats i el pati, la plaça. Estem convençuts que amb el que donem avui a la petita infància hi haurà un retorn a la societat que volem. Hem de pensar com integrar tots els serveis i veure'ls com a complements dels ja existents.

Creu que és important el treball en xarxa entre ajuntaments, entitats i famílies?

Imprescindible per definir clarament una política de recursos, d'intencions, creant estructures i criteris coherents amb uns principis que facin possible serveis plens de vida, permeables, integradors, cultivadors de cultura col·lectiva envers els infants.